

KAUSTBY KOMMUN, KARLEBY STAD OCH KRONOBY KOMMUN

Ändring och utvidgning av delgeneralplanen för gruvområdena och anrikningsverket

Program för deltagande och bedömning
3.3.2026

Innehåll

Inledning	2
1 Basinformation – Vad är det som är på gång, vad planeras och vart?	3
1.1 Läget	3
1.2 Planeringsområdets avgränsning	4
1.3 Influensområde	4
2 Gruvprojekt och målen för planeringen	5
2.1 Beskrivning av projektet	5
2.2 Delgeneralplanens mål och alternativen i MKB-förfarandet	6
3 Utgångspunkter för planeringen	9
3.1 Nuläget i planeringsområdet	9
3.2 Planeringssituationen	12
3.2.1 Riksomfattande mål för områdesanvändningen	12
3.2.2 Landskapsplan	13
3.2.3 Generalplan	16
3.2.4 Detaljplan	18
3.3 Projektets koppling till andra projekt	19
3.3.1 Gruvprojekt	19
3.3.2 Vind- och solkraftsprojekt	20
4 Utredningar och konsekvensbedömning	21
5 Planprocessen och växelverkan	22
5.1 Intressenter	22
5.2 Deltagande, ordnande av växelverkan och samarbete med myndigheter	23
5.3 Samordning av MKB-förfarandet och planen	24
5.4 Preliminär tidtabell	24
5.4.1 Kontaktuppgifter	25

Programmet för deltagande och bedömning (OAS), som utarbetas i ett tidigt skede av planläggningen, är ett program för deltagande och växelverkan samt för bedömning av planens konsekvenser. (OAL 63 §) Programmet för deltagande och bedömning utarbetas för invånarna, organisationer, kommunens och statens myndigheter samt andra intressenter. Det ska ge basinformation om planprojektet och dess beredningsprocess så, att intressenterna kan bedöma planens betydelse och behovet av att delta i beredningen.

Programmet för deltagande och bedömning kompletteras efter behov under planeringsprocessens gång.

Inledning

Keliber Technology Oy är ett gruv- och batterikemikalieföretag (hemvist i Karleby) som har som mål att producera litiumhydroxid av batterikvalitet av egna malmtillgångar från och med 2026. Företaget är ett dotterbolag till den sydafrikanska koncernen Sibanye-Stillwater. Sibanye-Stillwater är en multinationell gruv- och metallförädlingskoncern som sysselsätter ca 70 000 anställda.

Keliber-litiumprojektet består av gruvdrift i Karleby, Kaustby och Kronoby kommuner samt av förädling av litium till litiumhydroxid i Karleby storindustriområde. Litiumhydroxid behövs i litiumjonbatterier som gör det möjligt att elektrifiera trafiken, lagra förnybar energi och påskynda digitaliseringen.

I Mellersta Österbotten förfogar Keliber-litiumprojektet över ett flertal, i hög utsträckning undersökta litiumfyndigheter i ett över 500 km² stort område. Fyndigheterna hör till de mest betydande i Europa. Sibanye-Stillwater har åtagit sig att fortsätta malmletningen för att utöka regionens malmpotential. Utvecklingen av Keliber-litiumprojektet kommer att ge betydande fördelar både för den nationella ekonomin och för regionala intressentgrupper. Projektet omfattar stora lokala investeringar, stöder regionala leverantörer och skapar arbetstillfällen: i slutet av 2024 sysselsatte Kelibers litiumprojekt 157 personer direkt och dessutom 800 entreprenörsarbetare på byggplatserna.

Keliber planerar att utvidga gruvområdet i Rapasaari och de områden för utvinningsavfall som ska genomföras där. Dessutom planeras åtgärder som ska effektivisera hanteringen av vattenbalansen och den operativa verksamheten. För genomförande av tillståndsförfaranden som behövs för projektet har Keliber Technology Oy inlett ett förfarande enligt lagen om miljökonsekvensbedömning (MKB-förfarande) samt en ändring och utvidgning av delgeneralplanen för gruvområdena och anrikningsverket, som är i kraft i alla tre kommunerna. Planerna utarbetas som planer med rättsverkningar som styr markanvändningen och byggandet och som är förenliga med lagen om områdesanvändning (OAL).

Samtidigt inleds en ändring av de gällande detaljplanerna för Päiväneva, som ligger inom Kaustby och Kronoby kommuner.

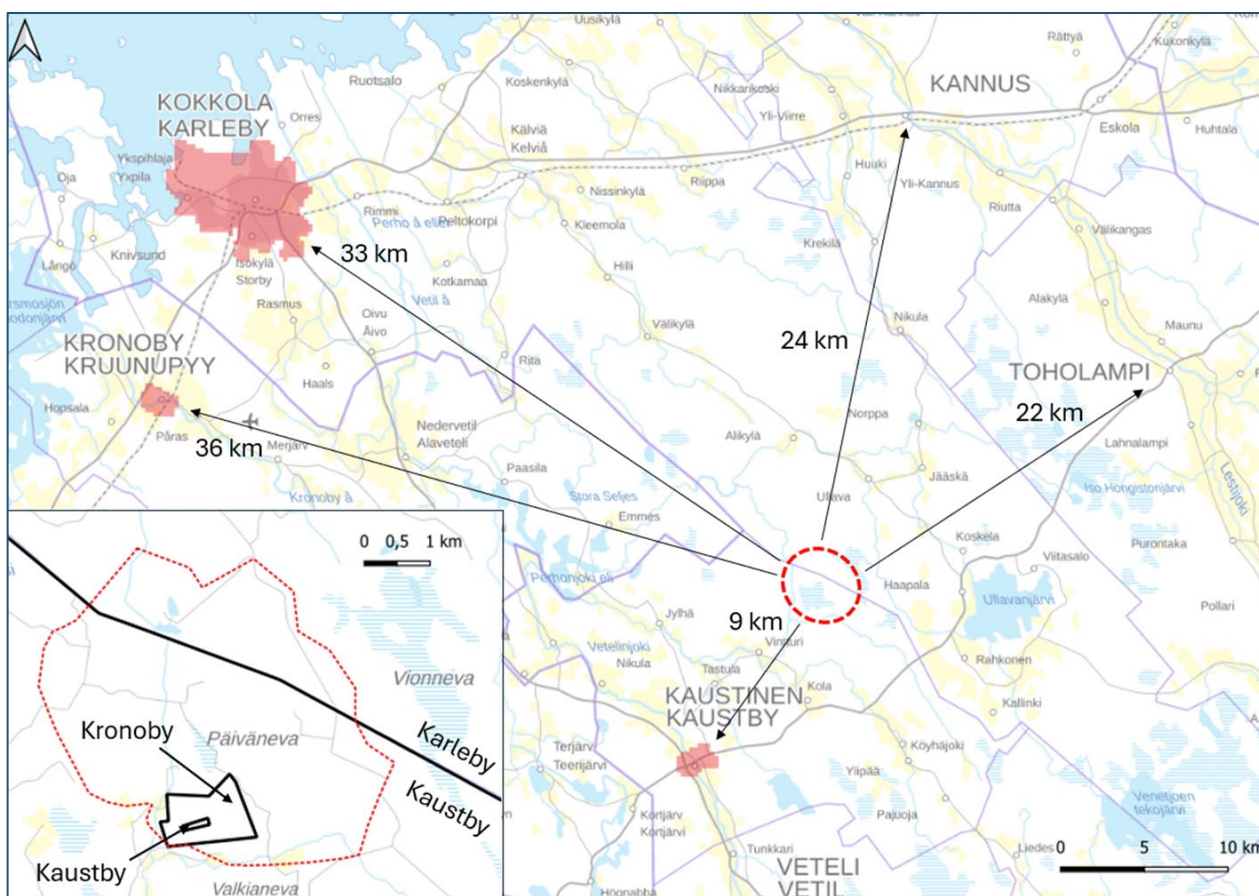

1 Basinformation – Vad är det som är på gång, vad planeras och vart?

1.1 Läget

Keliber Technology Ab:s (senare Kelibers) gruvområden och anrikningsverk är belägna inom Kaustby, Karleby och Kronoby kommuner i landskapen Mellersta Österbotten och Österbotten. Till det närmsta kommuncentrumet Kaustby är avståndet cirka nio kilometer fågelvägen. Till Kronoby centrum och Karleby centrum är avståndet över 30 kilometer. Trafikmässigt ansluter sig planeringsområdet till huvudvägnätet och stamväg 63 ca 5 kilometer från Päiväneva anrikningsverk mot söder.

Planeringsområdet består av områden som byggts eller reserverats för gruvverksamhet samt av obebyggda områden som huvudsakligen används för skogsbruk och torvproduktion. Planeringsområdet är ca 17,6 km² stort (Kaustby ca 12,3 km², Karleby ca 4,4 km², Kronoby ca 0,9 km²).

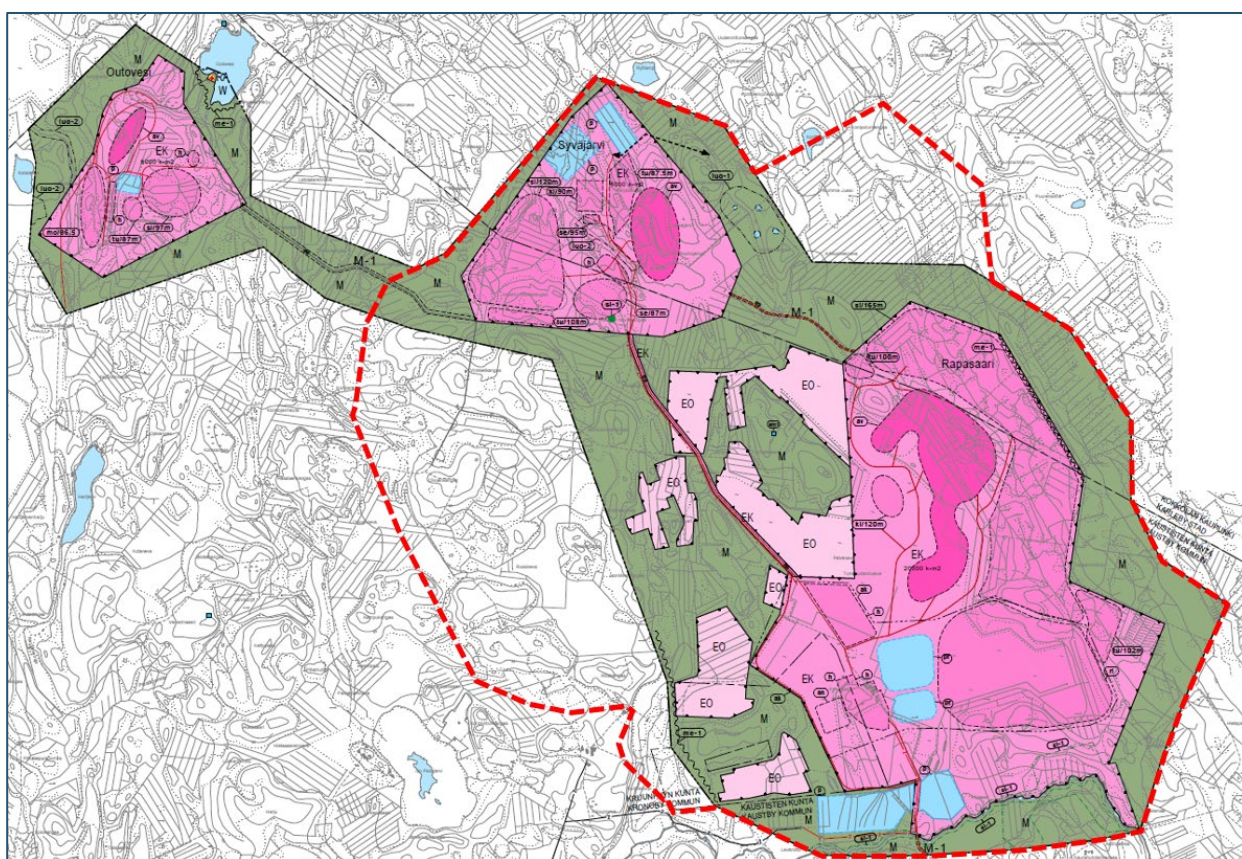

Figur 1. Planeringsområdets läge i regionstrukturen samt kommungränserna inom planeringsområdet. Det område som hör till Kronoby kommun är en enklav inom Kaustby kommuns område, och inom den enklaven ligger en annan enklav som hör till Kaustby kommun. Bakgrundskarta © Lantmäteriverket.

1.2 Planeringsområdets avgränsning

Den delgeneralplan som tidigare utarbetats för området gör det möjligt att bygga tre separata dagbrott på delgeneralplanens område. I delgeneralplanen har gruvorna Outovesi anvisats längst i väster, Syväjärvi i den mellersta delen och Rapasaariområdet i den östra delen. Området för ett anrikningsverk i Päiväneva ligger i områdets södra del. Den planläggning som nu är aktuell avgränsas till Syväjärvi och Rapasaari samt anrikningsverket i Päiväneva, samt de områden för gruvverksamhet som ansluter sig till dem. Dessutom omfattar planområdet tidigare planlagda jord- och skogsbruksområden (M) som sträcker sig längre än MKB-projektområdet.

I figuren nedan visas avgränsningen av planeringsområdet så att den omfattar alla alternativ i MKB-förfarandet. De alternativa planutkast som ska utarbetas i beredningsskedet utformas så att de är förenliga med de alternativ som granskas i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, varvid även plangränsen kan variera mellan de olika planutkasten. I följande figur beskrivs den preliminära avgränsningen av planeringsområdet enligt det mest vidsträckta alternativet till delgeneralplan.

Figur 2. Planeringsområdets gräns.

1.3 Influensområde

Gruvprojektets influensområde är en helhet som består av det avgränsade gruvområdet, vilket omfattar brytningsområdet, anrikningsverket, gräbergsområdena, lagringen av utvinningsavfall och den infrastruktur som behövs för verksamheten. Miljökonsekvensernas influensområde sträcker sig utanför gruvområdet och dess omfattning beror på vilken konsekvens som bedöms, t.ex. damm, buller och vibration samt hur långt utsläppen sprids i vattendrag. De direkta och indirekta miljökonsekvenserna är huvudsakligen begränsade till gruvområdet och dess näromgivningar. Verksamhetens

socioekonomiska influensområde sträcker sig till en större region i landskapet och påverkar t.ex. sysselsättningen och den regionala ekonomin.

2 Gruvprojekt och målen för planeringen

2.1 Beskrivning av projektet

Bygget av gruvan i Syväjärvi är klart och verksamheten inleddes i februari 2026. Man planerar en etappvis utvinning i Syväjärvi och Rapasaari med början i Syväjärvi. Den sammanlagda drifttiden för gruvorna är cirka 18 år. Anrikningsverket i Päiväneva i södra delen av planeringsområdet är också tekniskt klart för drift. Planen är att starta produktionen vid anrikningsverket sommaren 2026.

Ursprungligen planerades en del av utvinningen i Rapasaari som underjordisk brytning. Keliber har dock tills vidare avstått från underjordisk utvinning och all brytning sker i form av dagbrott. I och med denna ändring kommer lagringskapaciteten på områdena för deponering av utvinningsavfall inte att räcka till för hela drifttiden. Dessa avfallsområden är det område där sedvanligt gråberg från Rapasaarigruvan deponeras samt anrikningssandbassängen och deponeringsområdet för prefloat-avfall vid anrikningsverket i Päiväneva. Kapaciteten vid områdena för utvinningsavfall i Syväjärvi kommer att räcka till för hela driftperioden och för dessa områden planeras inga ändringar. Allteftersom planeringen framskrider har det också visat sig att det finns ett behov av att öka lagringskapaciteten för anrikningssand och prefloat-avfallsfraktion samt att öka det nuvarande mellanlagret för malm. Den planerade omfattningen av det nuvarande gråbergsområdet i Rapasaari är 63 ha och deponeringskapaciteten är ca 35 mn ton. Vid anrikningsverket i Päiväneva byggs anrikningssandbassängen i etapper och när den är klar är arealen ca 60 ha och deponeringsvolymen ca 6 mn m³. Utan kapacitetsökning beräknas kapaciteten för deponering av sedvanligt gråberg ebba ut sommaren 2037, lagringskapaciteten i anrikningssandbassängen år 2038 (med torrdensitet 1.2) och deponeringsvolymen för prefloat-avfall (ER1-bassängen) år 2035, om brytningen inleds 2028.

Utbyggnaden av utvinningsavfallsområdena innebär att gruvområdet utvidgas mot norr och/eller väster. I och med utvidgningsområdena kommer mängden avloppsvatten från gruvan och anrikningsverket att öka och det kommer inte längre att vara möjligt med utlopp i Köyhäjoki inom de nuvarande tillståndsgränserna. I den pågående miljökonsekvensbedömningen (MKB-förfarandet) bedöms miljökonsekvenserna av byggandet av en ny utloppsledning och bortledningen av renat vatten. I och med den nya utloppsledningen flyttas utloppet från Köyhäjoki till Perho ås huvudfåra.

I det MKB-förfarande som pågår samtidigt med utarbetandet av delgeneralplanen är utvidgningen av utvinningsavfallsområdena eller byggandet av nya områden samt byggandet av en utloppsledning och en råvattenledning vid stranden av Perho å föremål för bedömning. När det gäller avloppsvatten undersöks möjligheten att leda lakvatten (ca 11 000 m³/år) som i driftsfasen uppkommer i slutdeponeringsområdet för analsimsand i Hoikkaneva till vattenbehandling i Päiväneva och vidare längs den nya utloppsledningen till Perho å. Dessutom bedöms konsekvenserna av en utvidgning av mellanlagret för malm vid anrikningsverket samt av reningsverket för kommunalt avloppsvatten från anrikningsverket.

I MKB-förfarandet granskas projektets konsekvenser under hela dess livscykel, inbegripet byggande, drift och tiden efter nedlagd drift. Beroende på projektalternativet kan deponeringskapaciteten utökas med 20–25 år. I förfarandet vid miljökonsekvensbedömning granskas konsekvenserna av genomförandet av projektet, alternativt av att projektet inte genomförs, i enlighet med lagen om miljökonsekvensbedömning (MKB-lagen, 252/2017) och förordningen (MKB-förordningen, 277/2017). I MKB-förfarandet granskas fyra olika alternativ till utvidgning av områdena och

bortledning av vatten (ALT1-ALT4). Alternativen beskrivs **i avsnitt 2.2**. Dessutom är ett alternativ att inte genomföra projektet: alternativ ALT0 innebär att gruvverksamheten och anrikningsverket fortsätter i enlighet med de nuvarande tillståndsbesluten så länge det finns tillräcklig kapacitet för lagring av utvinningsavfall. I projektet eftersträvas ingen ökning av brytningsvolymerna eller av anrikningsverkets produktionsvolym. Delgeneralplanen gör det möjligt att genomföra det alternativ som valts genom MKB-förfarandet och alternativets konsekvenser bedöms i enlighet med lagen om områdesanvändning (132/1999) och markanvändnings- och byggförordningen (895/1999). Detta behandlas **i avsnitt 4**.

Figur 3. Gruvan i Syväjärvi i början av 2026. © Keliber

2.2 Delgeneralplanens mål och alternativen i MKB-förfarandet

Målet är att för Kaustby kommun, Karleby stads och Kronoby kommuners områden utarbeta delgeneralplaner som gör det möjligt att genomföra en efter miljökonsekvensbedömningens resultat anpassad lösning i områdena. Vid planeringen beaktas även 47 § i gruvlagen beaktas, enligt vilken gruvdriften ska grunda sig på en sådan detaljplan enligt lagen om områdesanvändning eller sådan generalplan med rättsverkningar enligt den lagen i vilken gruvområdets och hjälpområdets läge och förhållande till den övriga områdesanvändningen har utretts.

Enligt 32 § i lagen om områdesanvändning ska landskapsplanen tjäna till ledning när generalplaner och detaljplaner utarbetas. och ändras. Enligt 39 § i lagen om områdesanvändning ska följande beaktas när en generalplan utarbetas:

- 1) att samhällsstrukturen fungerar, är ekonomisk och ekologiskt hållbar,
- 2) att den befintliga samhällsstrukturen utnyttjas,
- 3) att behov i anslutning till boendet och tillgången till service beaktas,
- 4) att trafiken, i synnerhet kollektivtrafiken och gång-, cykel- och mopedtrafiken, samt energiförsörjningen, vatten och avlopp samt avfallshanteringen kan ordnas på ett ända målsenligt och med tanke på miljön, naturtillgångarna och ekonomin hållbart sätt,
- 5) att det ges möjligheter till en trygg, sund och för olika befolkningsgrupper balanserad livsmiljö,
- 6) att det ordnas verksamhetsbetingelser för kommunens näringsliv,
- 7) att miljöolägenheterna minskas,
- 8) att den byggda miljön, landskapet och naturvärdena värnas, samt
- 9) att det finns tillräckligt med områden som lämpar sig för rekreation.

De ovan avsedda omständigheterna ska utredas och beaktas i den omfattning som styrmålet för generalplanen och generalplanens noggrannhet förutsätter.

Generalplanen får inte orsaka markägare eller andra rättsinnehavare oskäligen olägenheter.

MKB-alternativ

Alternativen för planeringsområdet granskas inom ramen för MKB-förfarandet och på grundval av den därigenom erhållna, preciserade informationen kommer det slutliga förslaget till delgeneralplan för området att utarbetas. Målet för delgeneralplanen är att beakta även andra markanvändningsbehov som gäller området samt de mål som har uppkommit allteftersom planeringsprocessen framskridit.

Genom planeringen säkerställs att de verksamheter som anvisas i planen inte medför betydande negativa miljökonsekvenser för naturmiljön, djurlivet och fåglarna i planområdet, invånarna i närområdena, det lokala jord- och skogsbruket eller andra levnadsförhållanden.

På projektet tillämpas förfarandet för miljökonsekvensbedömning enligt lagen om miljökonsekvensbedömning (MKB-lagen). MKB-förfarandet och delgeneralplanen utarbetas separat så att de samordnas när det gäller tidsplan, konsekvensbedömning och växelverkan.

I förfarandet för miljökonsekvensbedömning (MKB) granskas följande alternativ i Kaustby kommun, Karleby stads och Kronoby kommuns områden:

- ALT0 - Verksamhet enligt nuvarande tillstånd och planer inom alla tre kommuners område.
 - Vattenuttag och utlopp av avloppsvatten i Köyhäjoki i Kaustby.
- ALT1 - Gruvområdet utvidgas mot norr i Karleby stads område.
 - Gråbergsområdet utvidgas mot norr. Anrikningssandbassängen höjs uppströms. Vattenuttag och utlopp i Perho å.
- ALT2 - Gruvområdet utvidgas mot väster i Kaustby kommuns område.
 - Nytt gråbergsområde, ny anrikningssandbassäng. Vattenuttag och utlopp i Perho å.
- ALT3 - Gruvområdet utvidgas mot väster i Kaustby kommuns område, deponering av anrikningssand i Syväjärvigruvan i Karleby stads område.
 - Nytt gråbergsområde. Anrikningssand deponeras i Syväjärvigruvan. Vattenuttag och utlopp i Perho å.
- ALT4 - Gruvområdet utvidgas mot norr i Karleby stads område och mot väster i Kaustby kommuns område.
 - Gråbergsområdet utvidgas mot norr. Ny anrikningssandbassäng och utvidgning/höjning av den nuvarande anrikningssandbassängen uppströms. Vattenuttag och utlopp i Perho å.

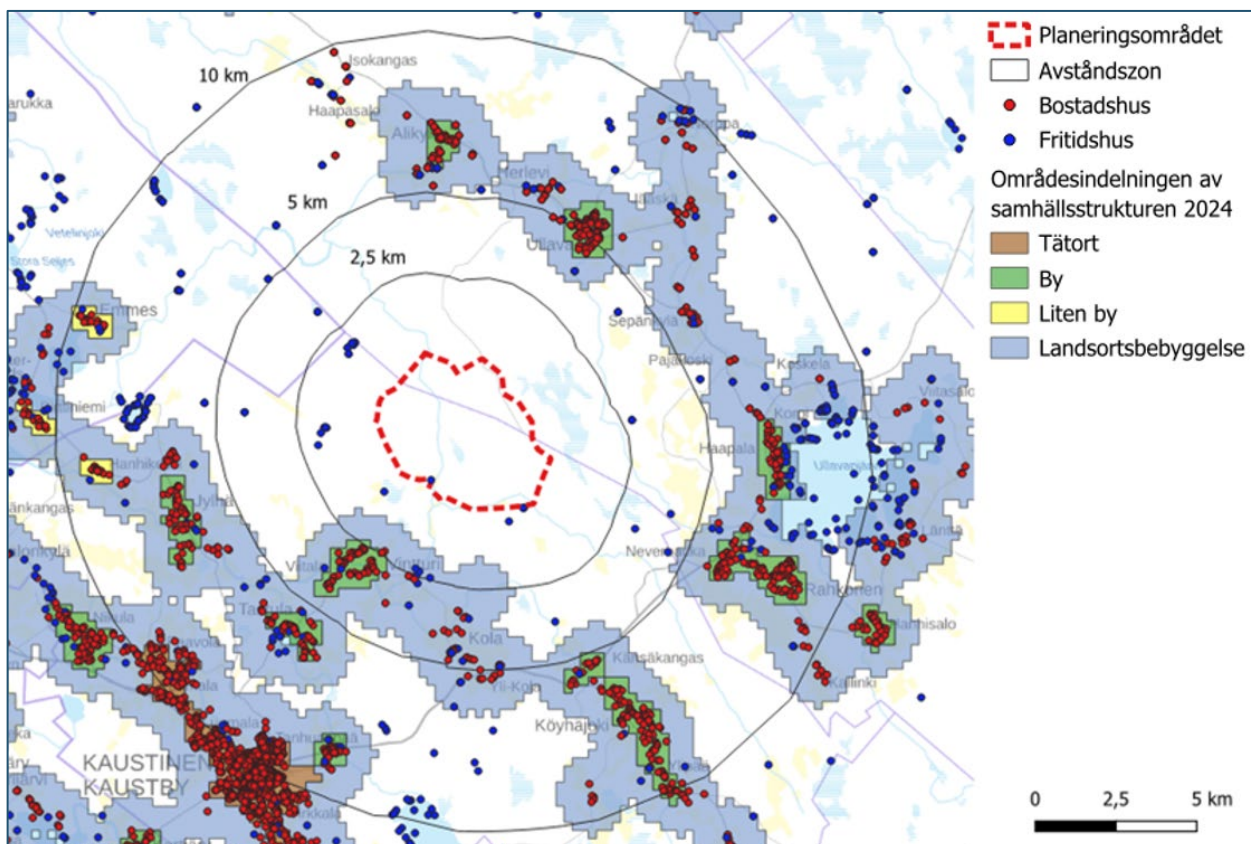
Detaljerad information om alternativen finns i projektets MKB-program.

3 Utgångspunkter för planeringen

3.1 Nuläget i planeringsområdet

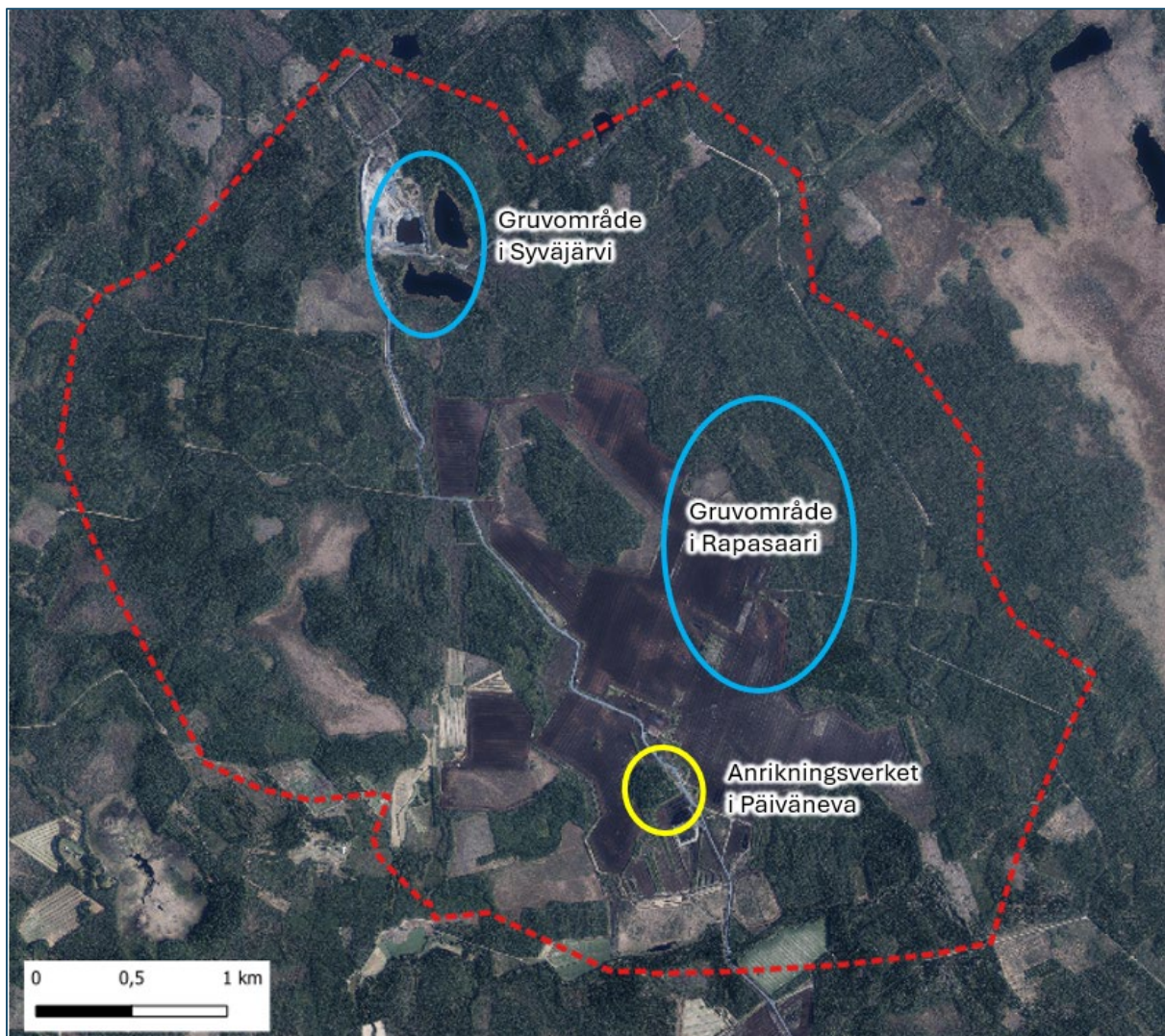
I områdesindelningen av samhällsstrukturen är planeringsområdet beläget mellan områden som klassificerats som landsortsbebyggelse ca nio kilometer från Kaustby tätortsområde mot nordost. Närmaste byar är Vintturi i Kaustby och Ullava i Karleby, från vilka det är ca 2,5–5 km till planeringsområdet. Närmaste bostadshus ligger på ca 2,4 kilometers avstånd och närmaste fritidshus ca 30 meter från planeringsområdets gräns mot sydväst i Kaustby.

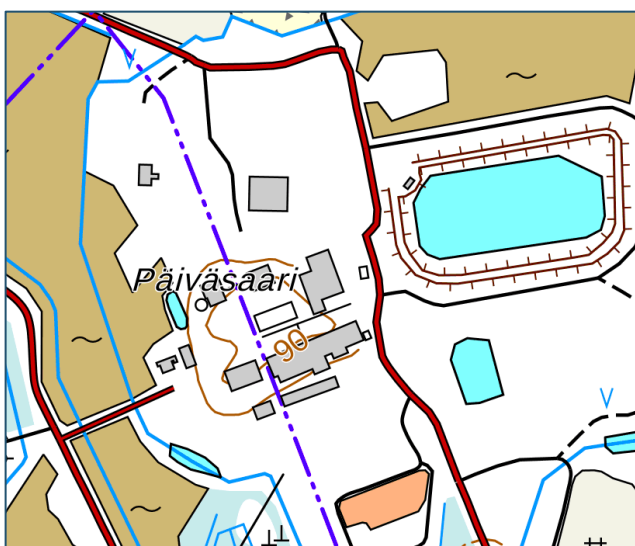
Figur 4. Områdesindelningen av samhällsstrukturen samt bostads- och fritidshus i planeringsområdets omgivning. Områdesindelningen i samhällsstrukturen, Finlands miljöcentral (2/2026). Bakgrundskarta © LMV.

I nuläget omfattar planeringsområdet vidsträckta områden av ekonomiskog samt ett ca 240 ha stort torvproduktionsområde i Päiväneva. Uppstarten av gruvdrift har beretts och malmbrytning har kommit i gång i Syväjärvi. För att bereda plats åt dagbrottet i Syväjärvi har man torrlagt träskan Syväjärvi och Heinäjärvi genom att pumpa bort vattnen till Ruohojärvenoja som ligger nedströms. På den östra kanten av dagbrottet har man byggt en damm som hindrar avrinningsvatten från att rinna ner i dagbrottet. Bottensedimentet i sjöarna har avlägsnats från den del som faller inom dagbrottet och deponerats i mitten av gruvområdet. Det har ännu inte inletts några förberedelser för gruvdriften i Rapasaari. Man beräknar att ca 5,5 mn m³ yttjord ska avlägsnas från Rapasaariområdet. Enligt planerna ska förberedelserna för verksamheten inledas 2028.

Figur 5. Nuläget i planeringsområdet. Bakgrundskarta © LMV.

Området vid anrikningsverket i Päiväneva, Päiväsaari, är färdigbyggt. Efter att anrikningsverket satts i drift inleds anrikningsprocessen med krossning och malning av den brutna malmen, och därefter följer skumning. Det producerade spodumenkoncentratet transporteras till Kelibers anläggning för förädling av litium i Karleby storindustrialområde för vidare bearbetning.

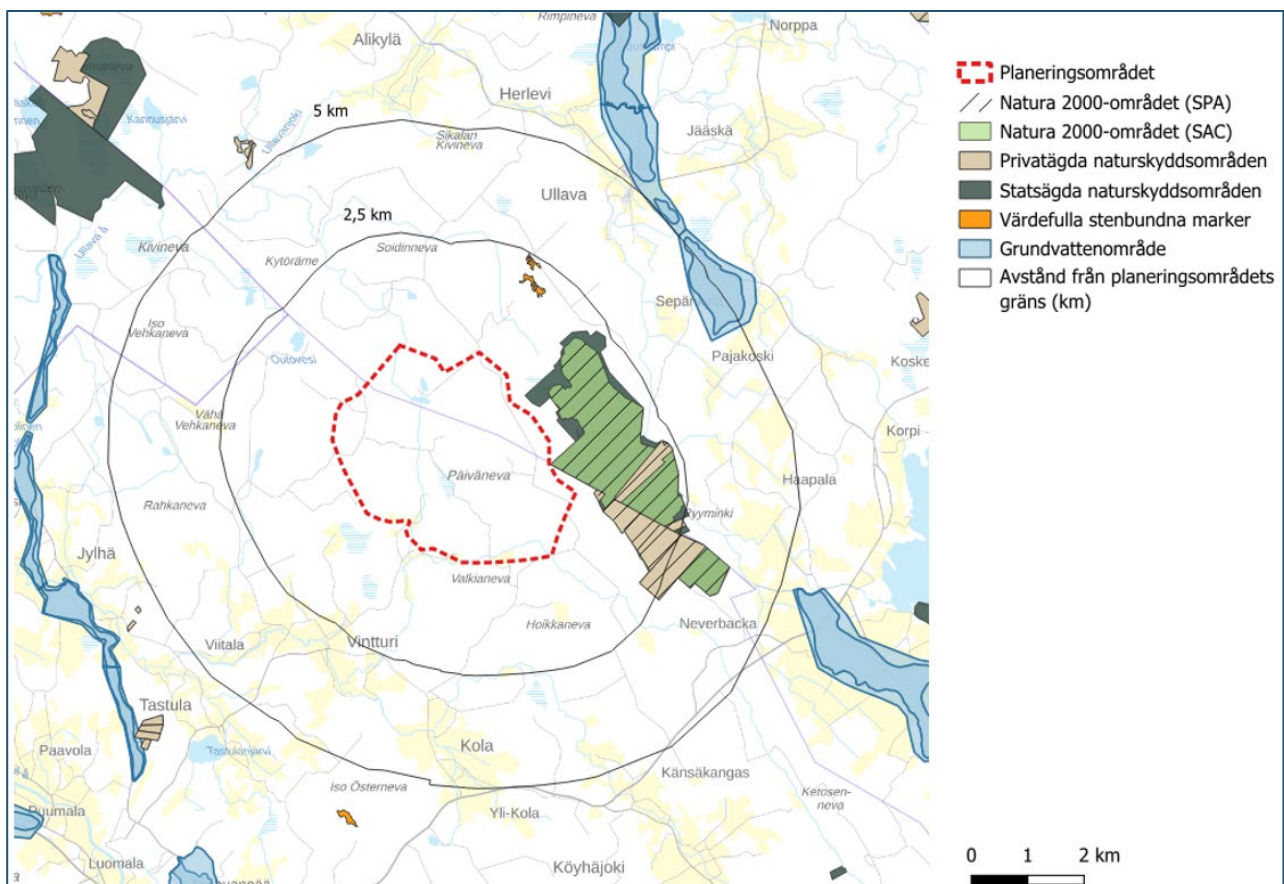
Figur 6. Området vid anrikningsverket i Päiväneva. Bakgrundskarta © LMV.

Figur 7. Anrikningsverket i Päiväneva i början av 2026. ©Keliber.

Planeringsområdet ligger i huvudsak på 80–100 meter över havet. Jordmånen är till en stor del blandsorterade jordarter samt torv (Källa GTK).

Figur 8. Naturskyddsområden, grundvattenområden och värdefulla geologiska formationer. Planeringsområdets gräns visas med röd, streckad linje. Bakgrundskarta © LMV.

Inom planeringsområdet finns inte klassificerade grundvattenområden eller geologiskt värdefulla formationer. Det närmaste grundvattenområdet (Tuohikorvenmäki, 1088551, klass 1) ligger ca 4,2 km från planeringsområdet mot nordost. På ett avstånd av ca 2 km norr om planeringsområdet ligger ett nationellt värdefullt blockfält: Vionharjunluolikon kivikot (KIVI-16-025).

Det finns inga områden som hör till nätverket Natura 2000 eller andra naturskyddsområden i planeringsområdet. Närmaste Natura 2000-område är Vionneva (FI1000019, SAC, SPA) på cirka 40 meters avstånd från planeringsområdets gräns mot öster. Vionneva naturskyddsområde ingår också i myrskyddsprogrammet och det är ett värdefullt fågelområde på landskapsnivå (ett MAALI-område). På ca 400 meters avstånd från planeringsområdet mot öster ligger det närmaste naturskyddsområdet på privat mark, Vionneva 3 (YSA201025).

3.2 Planeringssituationen

3.2.1 Riksomfattande mål för områdesanvändningen

De riksomfattande målen för områdesanvändningen utgör vid sidan om landskaps-, general- och detaljplanerna en del av systemet för planering av områdesanvändningen enligt lagen om områdesanvändning. Det primära syftet med målen är att säkerställa att frågor som har riksomfattande betydelse beaktas i landskapens och kommunernas planläggning och i de statliga myndigheternas verksamhet. Ett syfte är också att främja verkställandet av internationella konventioner och förbindelser i Finland samt att trygga ett ändamålsenligt genomförande av avgörandena inom den riksomfattande områdesanvändningen.

Enligt 22 § i lagen om områdesanvändning gälla områden som

- 1) med tanke på regionstrukturen, områdesanvändningen eller trafik- eller energinätet är av internationell betydelse eller av betydelse för ett större område än ett landskap,
- 2) har betydande inverkan på det nationella kultur- eller naturarvet, eller
- 3) har en nationellt betydande inverkan på den ekologiska hållbarheten, regionstrukturens ekonomi eller möjligheterna att undvika betydande miljölägenheter.

Statsrådet har beslutat om riksomfattande mål för områdesanvändningen 14.12.2017 (MM/2017/81). Statsrådets beslut trädde i kraft 1.4.2018.

De riksomfattande målen för områdesanvändningen är grupperade i fem helheter:

- Fungerande samhällen och hållbara färdssätt
- Ett effektivt trafiksystem
- En sund och trygg livsmiljö
- En livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturtillgångar
- En energiförsörjning med förmåga att vara förnybar

De viktigaste målen för områdesanvändningen som ska beaktas i detta delgeneralplanearbete är följande:

Fungerande samhällen och hållbara färdssätt

- En polycentrisk områdesstruktur som bildar nätverk och grundar sig på goda förbindelser främjas i hela landet, och livskraften och möjligheterna att utnyttja styrkorna i de olika områdena understöds.

- Förutsättningar skapas för att utveckla närings- och företagsverksamhet. Förutsättningar skapas för en koldioxidsnål och resurseffektiv samhällsutveckling, som i främsta hand stöder sig på den befintliga strukturen.
- Tillgängligheten i fråga om tjänster, arbetsplatser och fritidsområden för de olika befolkningsgrupperna främjas. Möjlighet att gå, cykla och använda kollektivtrafik samt utvecklandet av kommunikations-, färd- och transporttjänster främjas.

Ett effektivt trafiksystem

- Det riksomfattande trafiksystemets funktionsduglighet och resurshushållning främjar man genom att i första hand utveckla befintliga trafikförbindelser och nätverk. Förutsättningarna för rese- och transportkedjor som grundar sig på sam användning av olika trafikformer och trafik tjänster samt fungerande knutpunkter inom gods- och persontrafiken säkerställs.

En sund och trygg livsmiljö

- Olägenheter för miljön och hälsan som orsakas av buller, vibrationer och dålig luftkvalitet förebyggs.
- Ett tillräckligt stort avstånd lämnas mellan verksamheter som orsakar skadliga hälsoeffekter eller olycksrisker och verksamheter som är känsliga för effekterna eller också hanteras riskerna på annat sätt.

En livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturtillgångar

- Det sörs för att den nationellt värdefulla kulturmiljön och naturarvet värden tryggas.
- Bevarandet av områden och ekologiska förbindelser som är värdefulla med tanke på naturens mångfald främjas.
- Det sörs för att det finns tillräckligt med områden som lämpar sig för rekreation samt för att nätverket av grönområden består.
- Förutsättningar för bioekonomin och den cirkulära ekonomin skapas samt ett hållbart nyttjande av naturtillgångarna främjas.

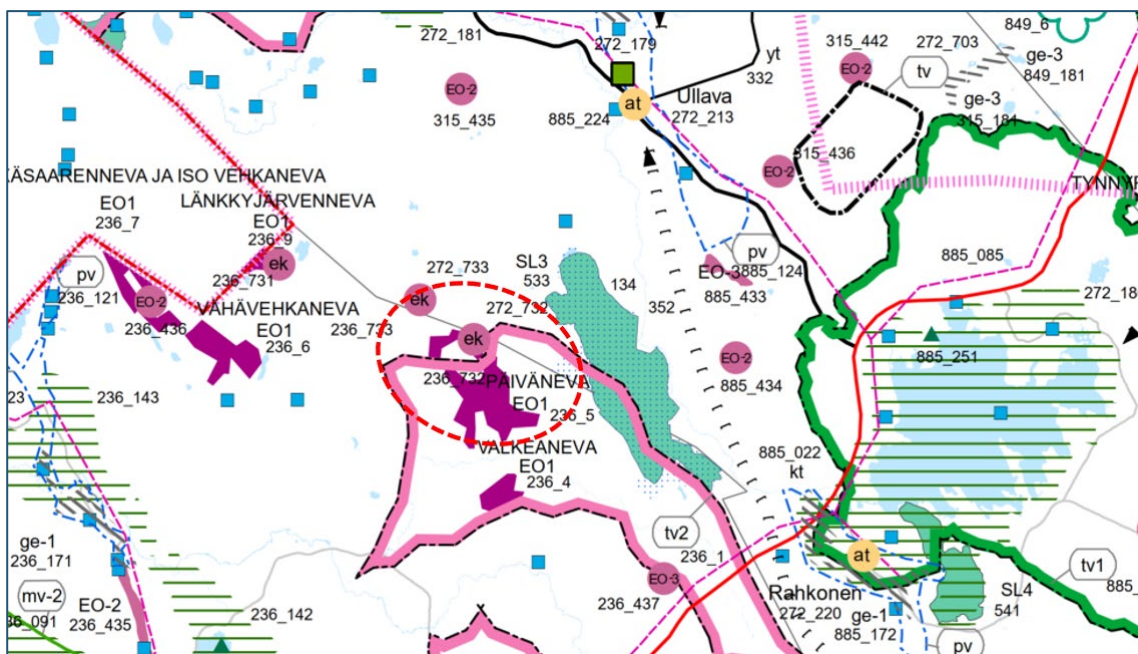
3.2.2 Landskapsplan

I Kaustby kommuns och Karleby stads områden är Mellersta Österbottens landskapsplan i kraft, i Kronoby kommuns område Österbottens landskapsplan.

Landskapsplaneringen i Mellersta Österbotten har fortskridit i etapper så att den första etapplandskapsplanen fastställdes av miljöministeriet 24.10.2003, den andra 29.11.2007, den tredje 8.2.2012 och den fjärde 22.6.2016. Den femte etapplandskapsplanen har godkänts i landskapsfullmäktige 29.11.2021 § 30 och vunnit laga kraft 3.1.2022. Landskapsstyrelsen har beslutat (22.8.2022 § 56) att inleda utarbetandet av en sjätte etapplandskapsplan, och programmet för deltagande och bedömning i anslutning till den var offentligt framlagd 1.4–30.4.2023.

Mer information: <https://www.keski-pohjanmaa.fi/maakuntakaava-ja-alueiden-kaytto.html>

Figur 9. Utdrag ur sammanställningen av fastställda etapplandskapsplaner. Planeringsområdets ungefärliga läge visas med röd streckad linje.

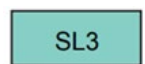
Landskapsplanebeteckningar som ska beaktas vid planeringen:

Område som hör till eller föreslagits höra till nätverket Natura 2000.

Nuvarande torvproduktionsområde.

Ett skyddsområde som inrättats eller är avsett att inrättas enligt myrskyddsprogrammet.

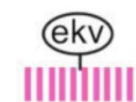
By.

Planeringsbestämmelse: Vid planeringen av områdesanvändningen ska det skapas förutsättningar för utvecklandet av lokala tjänster med beaktande av boendet och samordningen av primärproduktionen och den övriga näringsstrukturen. Vid planeringen ska särskild uppmärksamhet fästas vid områdets by- och landskapsbild samt vid natur- och kulturmiljövården.

Område som lämpar sig som gruvområde.

Planeringsbestämmelse: I området tillåts gruvverksamhet och för verksamheten behövliga konstruktioner, deponeringsområden samt trafikleder och -områden. I den mer detaljerade planeringen ska säkerställas att de planerade åtgärderna inte på ett betydande sätt försämrar de naturvärden som ligger till grund för skyddet av Natura-områdena. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid konsekvenserna för vattendragen och bevarandet av vattenkvaliteten.

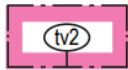

Mineralreservområde.

Utvecklingsprinciper: Om nyttjandet av mineralreserverna i området ska främjas, ska verksamheten samordnas med den övriga markanvändningen och miljökonsekvenserna av nyttjandet samt särdragen i områdena tas i beaktande. I den mer detaljerade planeringen ska säkerställas att de planerade åtgärderna inte på ett betydande sätt försämrar de naturvärden

som ligger till grund för skyddet av Natura-områdena. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid konsekvenserna för vattendragen och bevarandet av vattenkvaliteten.

Torvproduktionszon 2.

Planeringsbestämmelse: Med beaktande av de allmänna bestämmelserna om torvproduktion kan utgångspunkten för planeringen också vara att torvproduktionens totala belastning på vattensystemet ökar.

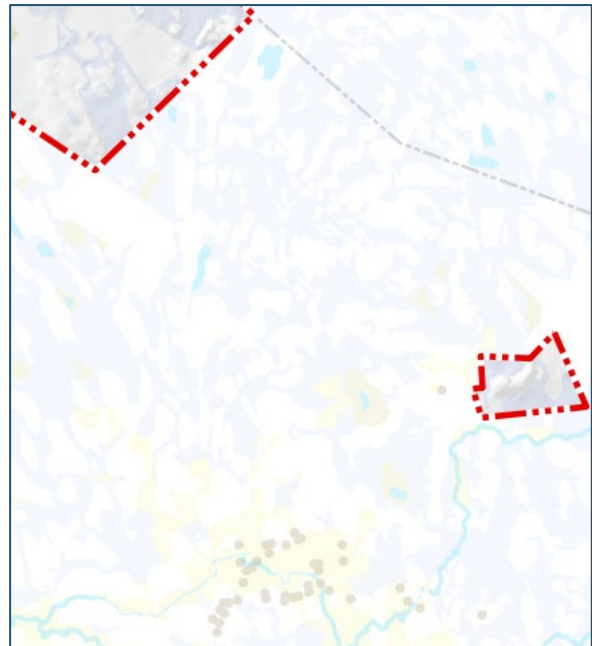
50	Kälviänjoen vesistöalue	49.074	Korpiojan va	49.096	Syrjäjoen a
49.064	Näätinkiojan va	49.083	Tömisojan va	49.097	Ullavajärven a
49.065	Mökinojan va	49.092	Patanan tekojärven a	84	Perämeren rannikkoalue
49.071	Venetjoen alaosan a	49.093	Patananjoen yläosan va		
49.072	Venetjoen tekojärven a	49.094	Patanan tekojärven täyttökanavan a		

Områden utanför torvproduktionsområdena tv1 och tv2.

Planeringsbestämmelse: Med beaktande av de allmänna planeringsbestämmelserna för torvproduktion ska utgångspunkten för planeringen av torvproduktionen vara att den totala belastning på vattendragen som torvproduktionen orsakar inte stiger från sin nuvarande nivå.

En del av planeringsområdet ligger i enklaven som hör till Kronoby kommun, och som har beaktats i landskapsplanarbetet i Österbotten. I området är Österbottens landskapsplan 2050 i kraft; inga beteckningar har anvisats för området i landskapsplanen.

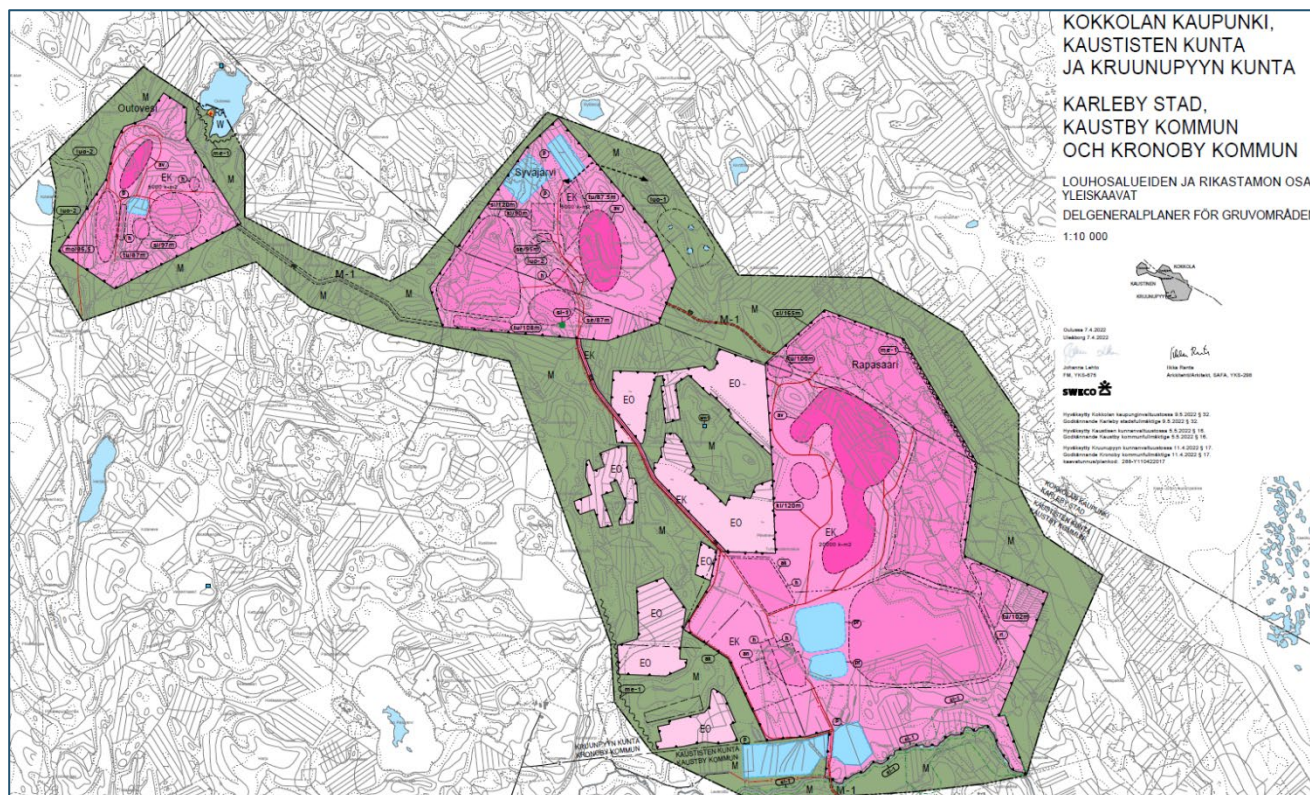
Figur 10. Utdrag ur Österbottens landskapsplan 2050.

3.2.3 Generalplan

Delgeneralplanerna för gruvområdena och anrikningsverket

På en del av planeringsområdet gäller delgeneralplanen för gruvområdena och anrikningsverket, godkänd i Kaustby kommunfullmäktige 5.5.2022 § 16, i Karleby stadsfullmäktige 9.5.2022 § 32 och i Kronoby kommunfullmäktige 11.4.2022 § 17.

Figur 11. Utdrag ur sammanställningen av de gällande delgeneralplanerna för gruvområdena och anrikningsverket.

I generalplanen har planeringsområdet följande beteckningar:

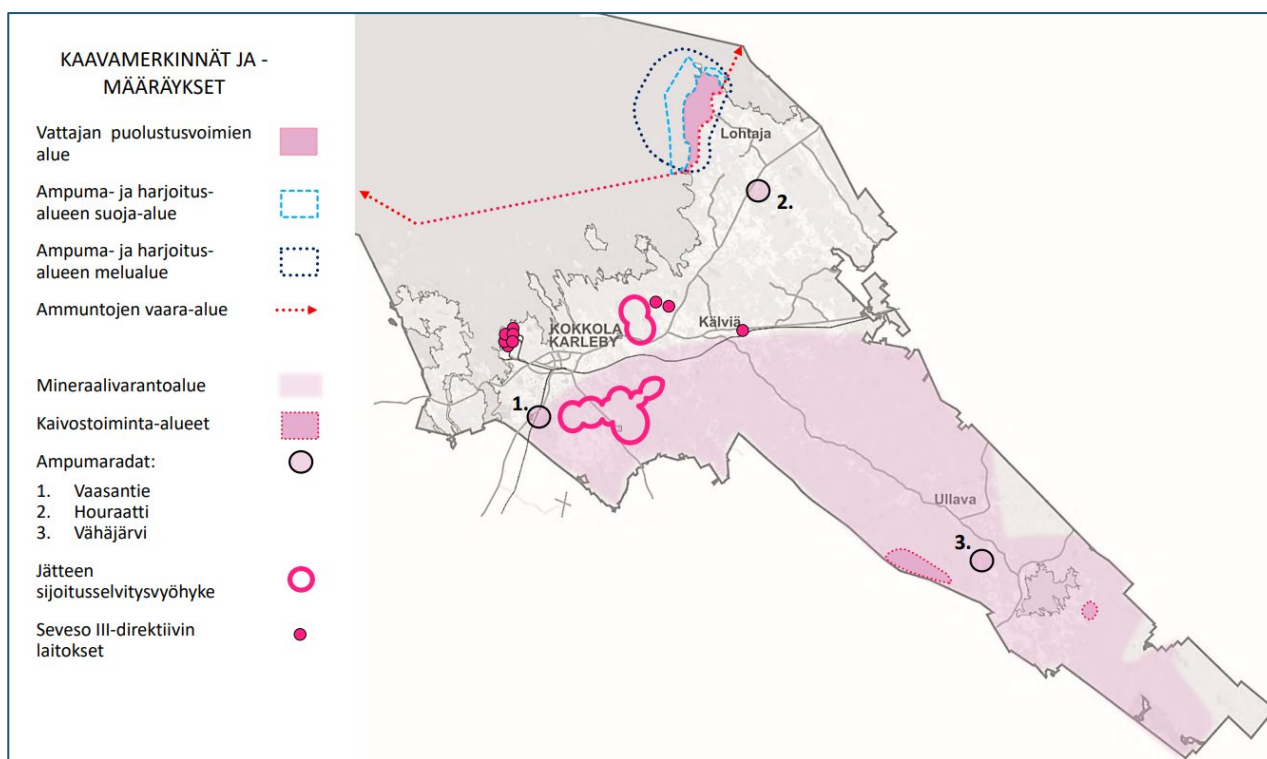
EK	Gruvområde I området får man placera dagbrott och deponeringsområden för malm, gråberg, ytjord och andra massor som behandlas i gruvverksamheten samt på de separat anvisade platserna bygga bassänger, diken, byggnader och konstruktioner som behövs för gruvverksamheten. Det rekommenderas att träd bevaras i den mån det är möjligt eftersom de förebygger spridning av buller och damm.
EO	Täktområde. Torvproduktion.
M	Jord- och skogsbruksdominerat område. Det rekommenderas att träden bevaras i den mån det är möjligt eftersom de förebygger spridning av buller och damm.
M-1	Riktgivande jord- och skogsbruksdominerat område.

Området får användas som hjälpområde för gruvan. Området är i huvudsak avsett för att tillgodose behoven för trafiken i anslutning till gruvverksamheten.

Strategisk generalplan för regionstrukturen i Karleby

I Karleby stad gäller den strategiska generalplanen för regionstrukturen i Karleby 2040 (plan med rättsverkningar, godkänd 7.3.2022 § 8). Den strategiska generalplanen för regionstrukturen 2040 är en översiktlig markanvändningsplan som omfattar hela kommunen. Planens uppgift är att återspegla riktlinjer i anslutning till områdesanvändning i enlighet med stadens strategi, varför planen styr markanvändningen genom de strategiska val som gjorts och ska göras i enlighet med den strategiska generalplanen.

I den strategiska generalplanen för regionstrukturen har gruvdrift anvisats under temat **Specialobjekt**. Utvecklingsprincip för gruvområden: *Utvecklingen av områdena till ett gruvområde ska ske genom mer detaljerade utredningar, miljökonsekvensbedömning och planprocessen på landskapsplane- och generalplanenivå.*

Figur 12. Utdrag ur nyckeltemat Specialobjekt i den strategiska generalplanen för regionstrukturen i Karleby.

I nyckeltemat **Styrning av markanvändning** har omgivningen kring Syväjärvi dessutom anvisats ett område med planeringsbehov. Med planeringsbehovsprövningen styrs byggande så att det inte småningom ska uppstå oplanerat byggande i områdena, som skulle skada senare planläggning av området.

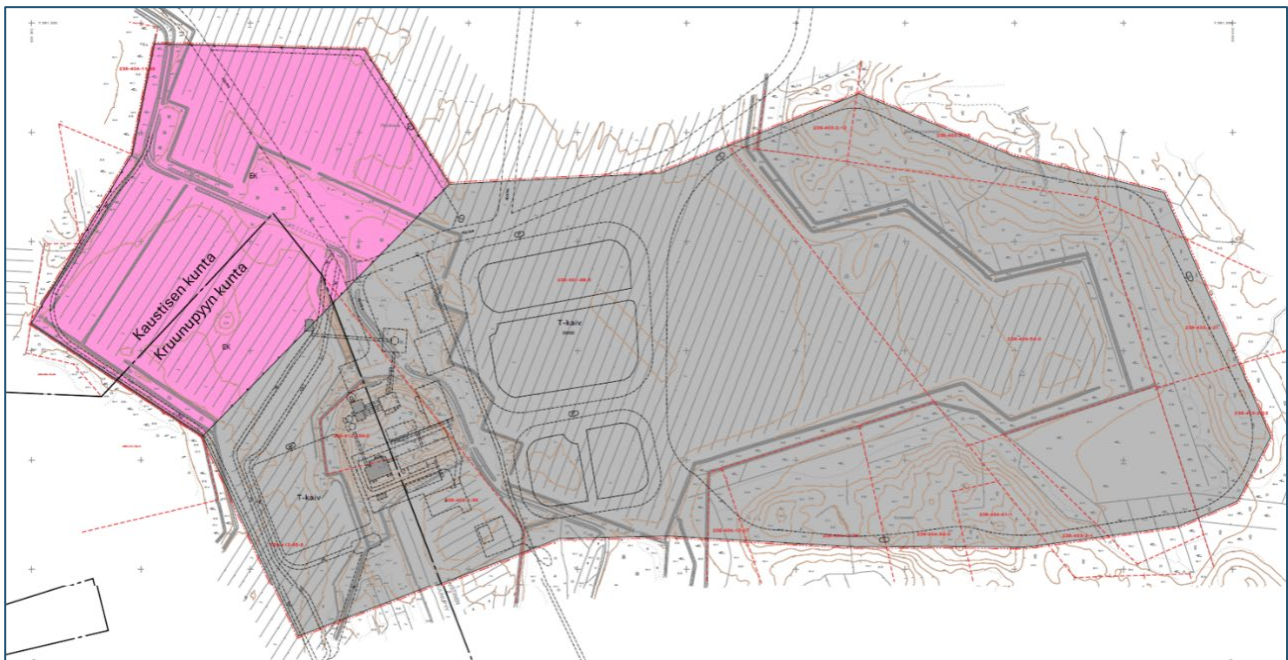
Delgeneralplan för Rautajalka vindkraftsområde

Inom Karleby stads område pågår utarbetandet av en delgeneralplan för Rautajalka vindpark samt ett MKB-förfarande för projektet (SS 20.11.2023 § 514). Projektområdets areal är ca 3 640 hektar. Projektaktören Prokon Wind Energy Finland Oy planerar att bygga 28–40 vindkraftverk och en elstation i området. De planerade vindkraftverken höjd är högst 300 meter och enhetseffekten är 7–10 MW. Programmet för deltagande och bedömning har varit offentligt framlagt under perioden 1–31.10.2025 och projektets MKB-program 16.5–17.6.2024. Information om behandlingsskedena i delgeneralplanen för Rautajalka vindkraftsområde kan läsas på adressen <https://www.kokkola.fi/sv/boende-och-miljo/planering/generalplan/anhanliga-generalplaner/>.

Den preliminära avgränsningen av Rautajalka vindpark sträcker sig till det område som omfattas av den gällande delgeneralplanen för gruvområdena och anrikningsverket. Överlappningen visas i **figur 15**. Allteftersom planeringen framskrider kommer delgeneralplanernas gränser att ses över så att överlappningarna kan undanröjas.

3.2.4 Detaljplan

På en del av planeringsområdet gäller detaljplanen för Päiväneva (godkänd i Kaustby kommunfullmäktige 5.5.2022 § 17, i Kronoby kommunfullmäktige 11.4.2022 § 18). Detaljplanen för Päiväneva omfattar delar av Kaustby kommun och av Kronoby kommun. I detaljplanen har planeringsområdet beteckningar för gruvområde (EK) samt för kvartersområde för industri- och lagerbyggnader, där det är tillåtet att placera kontors-, krossnings-, anriknings- och lagerbyggnader med anknäytning till gruvverksamheten samt andra byggnader som behövs för gruvverksamheten, såsom ett värmeverk och andra konstruktioner och anordningar (T-kaiv).

Figur 13. Detaljplanesammanställning, Päiväneva.

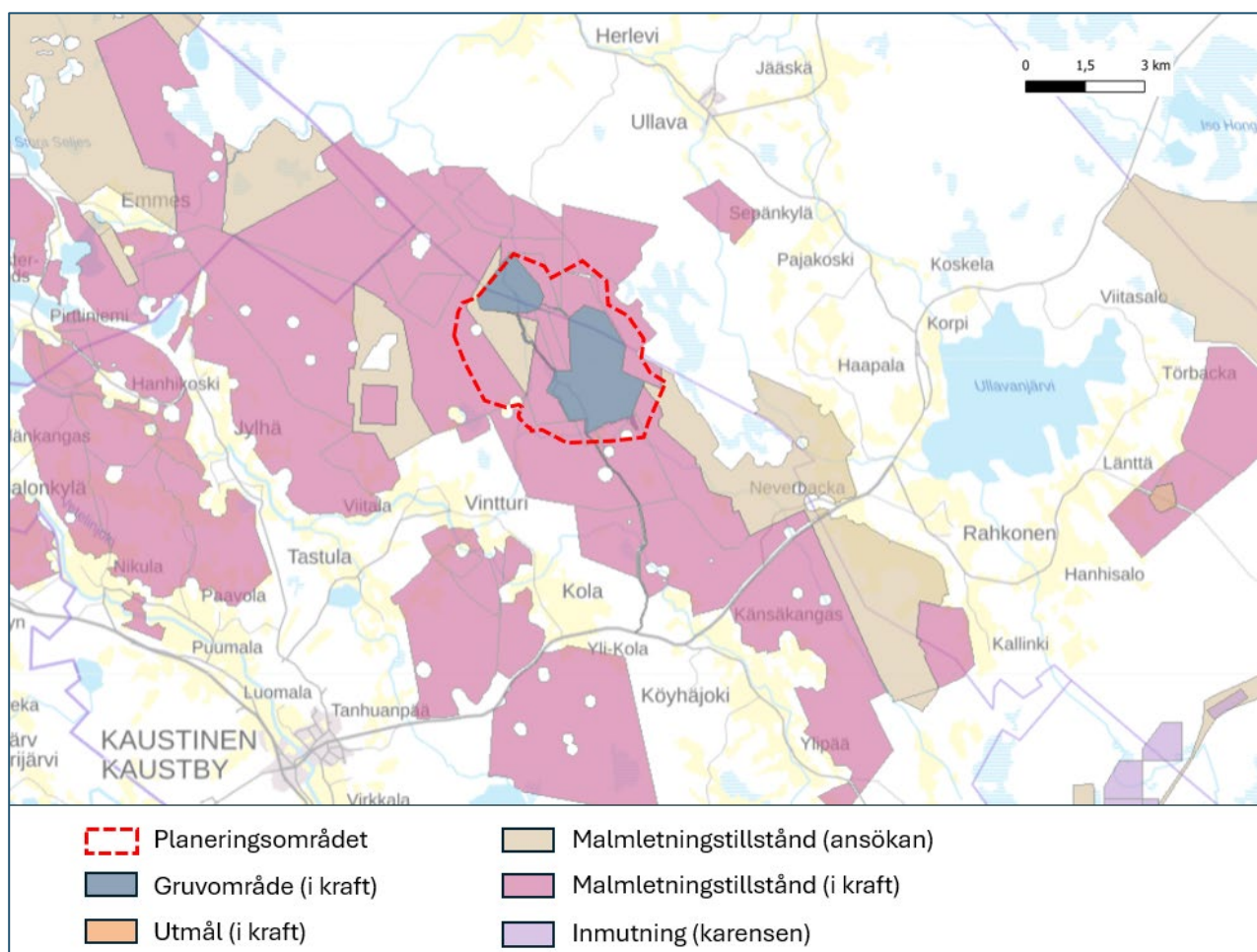

3.3 Projektets koppling till andra projekt

3.3.1 Gruvprojekt

I planeringsområdets omgivning är flera tillstånd enligt gruvlagen i kraft och flera tillståndsansökningar är anhängiga.

I planeringsområdet och dess omedelbara närhet är det främst Keliber Technology Oy som har gällande tillstånd för malmletning. Norr om området har Sisu Exploration Ab ett gällande tillstånd för malmletning. Ost-nordost om området har Arvo Metals Ab ett gällande och ett anhängigt tillstånd för malmletning.

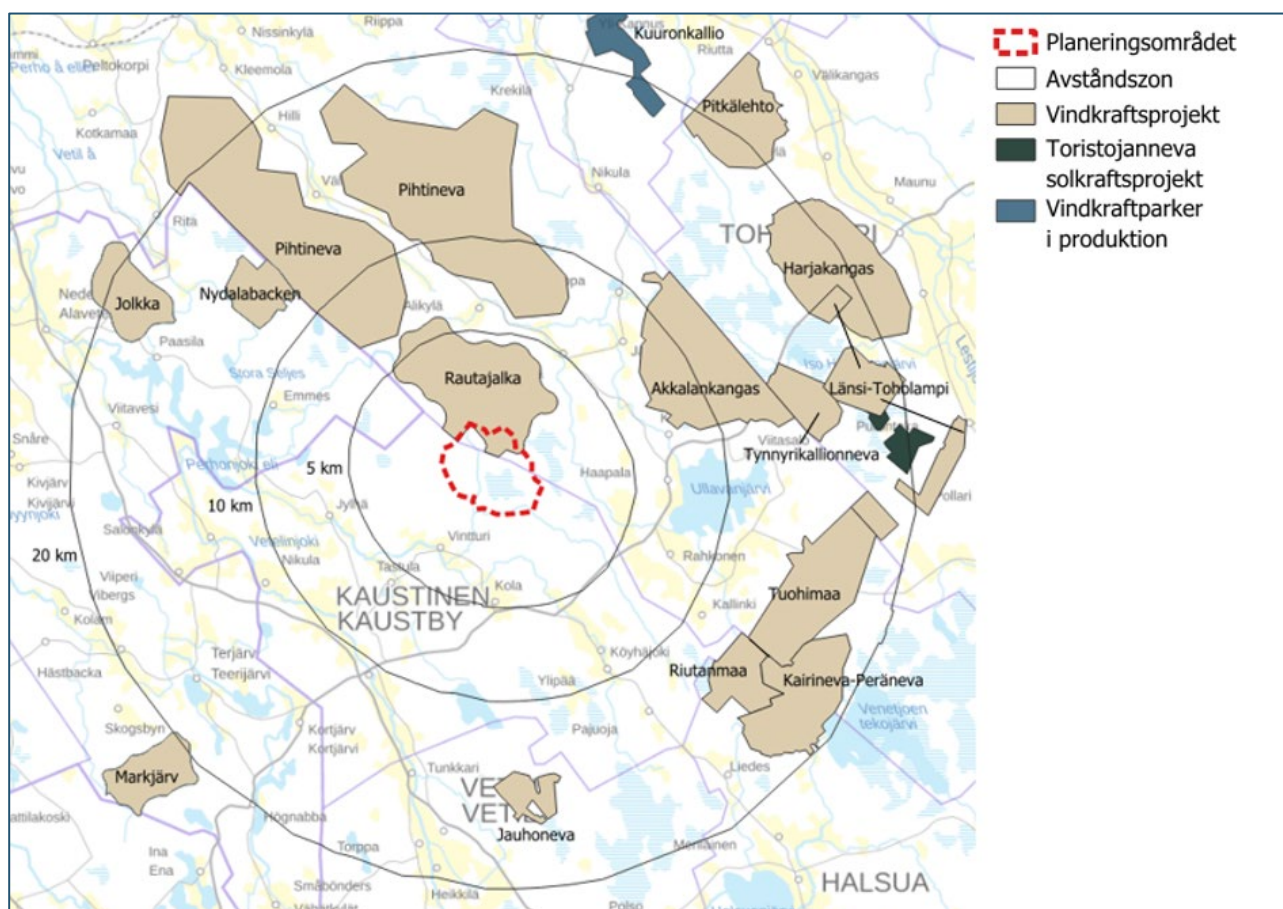
Figur 14. Områden förenliga med gruvlagen i närheten av planeringsområdet. © TUKES 2/2026

3.3.2 Vind- och solkraftsprojekt

Inom en radie av cirka 20 km från planeringsområdet finns flera vindkrafts- och solkraftsprojekt. Kuronkallio vindpark i Kannus har uppförts och tagits i drift (14 kraftverk). Dessutom har delgeneralplanen för Västra Toholampi vindpark vunnit laga kraft, men inga kraftverk har byggts.

- Halsö; Tuohimaa och Riutanmaa (högst 49 kraftverk) och Kairieva-Peräneva (högst 22 kraftverk).
- Kannus; Kuoronkallio (14 kraftverk)
- Karleby; Pihtineva (högst 86 kraftverk), Rautajalka (högst 40 kraftverk) och Akkalankangas (högst 28 kraftverk).
- Kronoby; Nydalabacken (högst 6 kraftverk) Jolkka (högst 9 kraftverk) och Markjärv (högst 6 kraftverk).
- Toholampi; Pitkälehto (högst 18 kraftverk), Harjakangas (högst 19 kraftverk), Länsi-Toholampi (högst 25 kraftverk), Tynnyrikallionneva (högst 6 kraftverk) och Toristojannevan aurinkovoimahanke (totaleffekt högst 296 MWp)
- Vetil; Jauhoneva (högst 14 kraftverk).

Figur 15. Vind- och solkraftsprojekt i planeringsområdets omgivning. Planeringsområdets gräns visas med rött.

4 Utredningar och konsekvensbedömning

Enligt 9 § i lagen om områdesanvändning ska en plan grunda sig på planering som omfattar bedömning av de betydande konsekvenserna av planen och på sådana undersökningar och utredningar som planeringen kräver. När planens konsekvenser utreds ska planens uppgift och syfte beaktas. Utredningarna ska omfatta hela det område där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser.

Under MKB-förfarandet har följande utredningar utarbetats/ska följande utredningar utarbetas som utredningsmaterial inför planläggningen.

- Naturinventeringar i områdena kring utloppsledningarna
 - Utter
 - Åkergroda
 - Flygekorre
 - Vegetation och naturtyper
 - Fladdermöss
 - Det häckande fågelbeståndet
 - Vattenbiologiska undersökningar (Köyhäjoki och Tastulanoja)
- Naturutredningar i utvidgningsområdet
 - Vegetation och naturtyper
 - Åkergroda
 - Flygekorre
 - Det häckande fågelbeståndet
- Arkeologisk inventering
- 3D-flödesmodellering av Perho å
- Naturbedömning (uppdatering) av Vionneva
- Modellering för spridning av buller och damm
- Beräkning av koldioxidavtrycket.
- Landskapsinventering
 - Siktområdesanalys
 - Visualiseringar
- Delaktiggörande:
 - Invånarenkät
 - Möten med intressentgrupper

Som utredningar beaktas i tillämpliga delar även landskapsvisa inventeringar och utredningar som gjorts upp tidigare för landskapsplaneringen samt miljökonsekvensbedömningar och delgeneral- och detaljplaner.

Konsekvensbedömningen grundar sig på en miljökonsekvensbedömning av projektet enligt MKB-lagen, vars metoder beskrivs närmare i programmet för miljökonsekvensbedömning. De viktigaste resultaten från miljökonsekvensbedömningen samlas i planbeskrivningen. Bedömningen av delgeneralplanens konsekvenser baserar emellertid på 9 § i lagen om områdesanvändning (OAL) och på 1 § i markanvändnings- och byggförordningen (MBF). Således bedöms konsekvenserna för

- 1) människornas levnadsförhållanden och livsmiljö
- 2) marken och berggrunden, vattnet, luften och klimatet
- 3) växt- och djurarter, naturens mångfald och naturresurserna
- 4) region- och samhällsstrukturen, samhälls- och energiekonomi och trafiken
- 5) stadsbilden, landskapet, kulturarvet och den byggda miljön
- 6) utvecklingen av en fungerande konkurrens inom näringslivet.

5 Planprocessen och växelverkan

5.1 Intressenter

Lagen om områdesanvändning förutsätter växelverkan vid beredning av planer. Intressenter kan ta ställning till planläggningen i de olika skedena av processen.

Intressenter är (OAL 62 §):

• markägarna i området	
• de vars boende, arbete eller andra förhållanden kan påverkas betydligt av planen ◦ invånare och markägare samt företag och näringsidkare inom planens influensområde	
• de myndigheter och sammanslutningar vars verksamhetsområde behandlas i planeringen: ◦ Förvaltningarna i Kaustby kommun ◦ Förvaltningarna i Karleby stad ◦ Förvaltningarna i Kronoby kommun ◦ Evijärvi kommun ◦ Halsö kommun ◦ Kalajoki stad ◦ Kannus stad ◦ Lestijärvi kommun ◦ Larsmo kommun ◦ Pedersöre kommun ◦ Toholampi kommun ◦ Vetil kommun ◦ Tillstånds- och tillsynsverket ◦ Österbottens livskraftscentrum ◦ Livskraftscentralen i Lappland (dammsäkerhet) ◦ Mellersta Österbottens förbund ◦ Österbottens förbund ◦ K.H.Renlunds museum ◦ Österbottens museum ◦ Mellersta Österbottens räddningsverk ◦ Mellersta Österbottens miljöhälsövård ◦ Mellersta Österbottens handelskammare ◦ Geologiska forskningscentralen (GTK) ◦ Naturresursinstitutet LUKE ◦ Strålsäkerhetscentralen STUK ◦ Säkerhets - och kemikalieverket Tukes ◦ Forststyrelsen ◦ Finlands Skogscentral ◦ Fingrid Oyj ◦ Finlands naturskyddsförbund, Österbottens distrikt ◦ BirdLife Mellersta Österbotten rf ◦ Ornitologisk förening ◦ Prokon Wind Energy Finland Oy ◦ Karleby vatten ◦ Metsänhoitoyhdistys Keskipohja ry ◦ Karleby Företagare r.y. ◦ Kaustisen Yrittäjät ◦ Byföreningar ◦ Jaktsällskap och jaktföreningar	
• Övriga intressenter och personer eller aktörer som anmäler sig som intressenter.	

5.2 Deltagande, ordnande av växelverkan och samarbete med myndigheter

Ändringen och utvidgningen av delgeneralplanen för gruvområdena och anrikningsverket berör tre kommuners områden och varje kommun kan bara fatta beslut om markanvändningen inom sitt eget område.

Anhängiggörande av planen

- Information om att delgeneralplanerna har gjorts anhängiga publiceras i kommunernas officiella kungörelsekanaler. På samma gång läggs programmet för deltagande och fram offentligt (OAL 63 §).
- Markägarna i planområdet samt ägarna av fastigheter som gränsar till planområdet underlättas per brev om att planläggningen har inletts och om att PDB har lagts fram.
- Intressenterna har möjlighet att uttrycka åsikter om PDB.
- Ett möte för allmänheten ordnas tillsammans med MKB-förfarandet under den tid programmet för deltagande och bedömning samt programmet för miljökonsekvensbedömning är framlagda.
- Programmet för deltagande och bedömning skickas för kännedom till myndigheterna.

Planens beredningsskede

- Höranden under beredningsskedet kungörs och plankutkastmaterial (kartor, beskrivning och separata utredningar) läggs fram offentligt för minst 30 dagar. Om förfarandet för hörande informeras i kommunernas officiella kungörelsekanaler.
- Markägarna i planområdet samt ägarna av fastigheter som gränsar till planområdet underlättas per brev om att planutkastet har lagts fram offentligt.
- I kungörelser meddelas under vilka tider man kan ta del av planutkastet och ge muntliga eller skriftliga åsikter om den. Hur och vart åsikter ska lämnas in anges i kungörelserna. Utlåtanden begärs av myndigheterna (OAL 62 § och MBF 30 §).
- Ett möte för allmänheten ordnas tillsammans med MKB-förfarandet under den tid planutkastet och miljökonsekvensbedömning är offentligt framlagda.
- Ett myndighetssamråd ordnas innan planutkastet läggs fram offentligt.

Planens förslagsskede

- Höranden under förslagsskedet kungörs och plankutkastmaterial (kartor, beskrivning och separata utredningar) läggs fram offentligt för minst 30 dagar. Om förfarandet för hörande informeras i kommunernas officiella kungörelsekanaler. (OAL 65 §; MBF 19 §).
- Markägarna i planområdet samt ägarna av fastigheter som gränsar till planområdet underlättas per brev om att planförslaget har lagts fram offentligt.
- I kungörelser meddelas under vilka tider man kan ta del av planförslagen och ge muntliga eller skriftliga anmärkningar om dem. Hur och vart anmärkningar ska lämnas in anges i kungörelserna. Utlåtanden begärs om myndigheterna.
- Vid behov ordnas ett möte för allmänheten under den tid planförslagen är framlagda.

Planens godkännandeskede

- Bemötanden utarbetas till de anmärkningar och utlåtanden som getts om planförslagen. Ett motiverat bemötande skickas till dem som har lämnat sina adressuppgifter (OAL 65 §).
- Kaustby kommunfullmäktige godkänner planförslaget på framställning av kommunstyrelsen.
- Karleby stadsfullmäktige godkänner planförslaget på framställning av stadsstyrelsen.
- Kronoby kommunfullmäktige godkänner planförslaget på framställning av kommunstyrelsen.
- Information om att delgeneralplanerna har godkänts publiceras i kommunernas officiella kungörelsekanaler. (OAL 67 §; MBF 94 §).

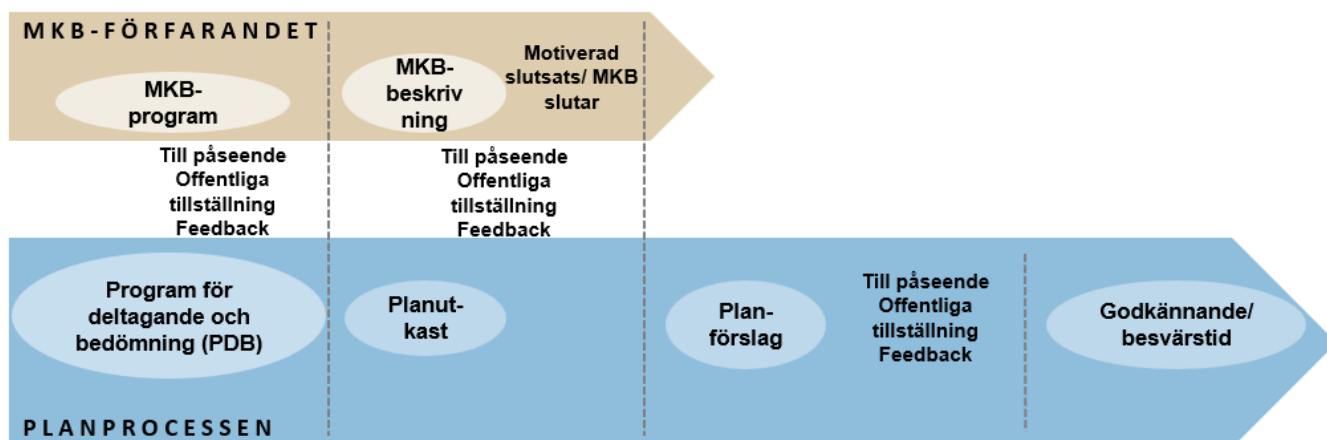
- Kommunen ska utan dröjsmål sända beslutet om godkännande av generalplanen samt plankartan och planbeskrivningen till Tillstånds- och tillsynsverket (MRA 94 §).
- Om godkännandet meddelas de kommunmedlemmar och dem som lämnat en anmärkning, om de har begärt det medan planen var framlagd (MBF 94 §).

Sökande av ändring

- Ändring i beslut om godkännande av planer får sökas genom kommunalbesvär i förvaltningsdomstol med iakttagande av vad som föreskrivs i kommunallagen (OAL 188 §). Besvärstiden är 30 dygn.
- Om inga besvär anförts träder planen i kraft genom en kungörelse (MBF 93 §). Kungörelsen publiceras enligt kommunens praxis offentliga kungörelser.

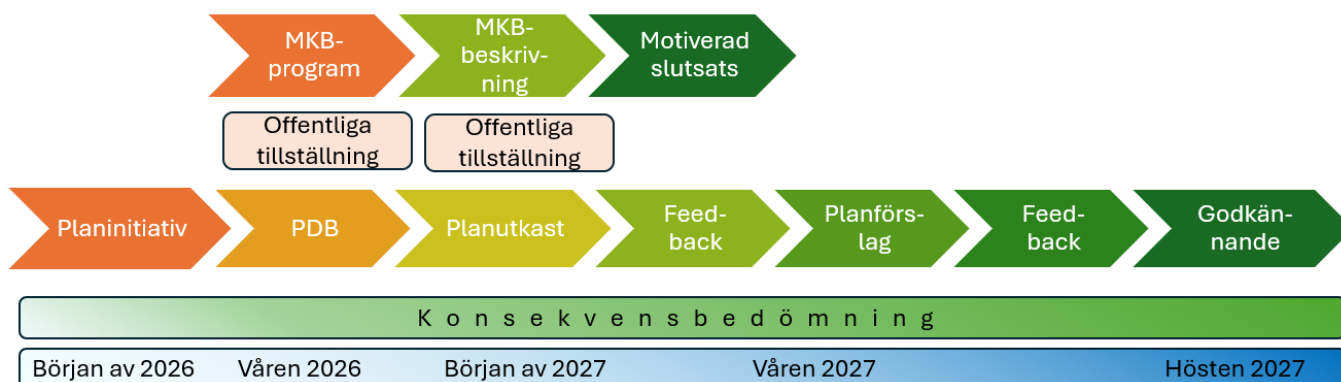
5.3 Samordning av MKB-förfarandet och planen

MKB-förfarandet och delgeneralplaneringen genomförs tidsmässigt parallellt bland annat så att man ordnar gemensamma möten för allmänheten i MKB-programskedet respektive PDB-skedet samt i MKB-beskrivningsskedet respektive planutkastskedet. I delgeneralplaneringen utnyttjas utredningar och miljökonsekvensbedömningar som görs inom ramen för MKB-förfarandet. Planförslaget kan inte läggas fram offentligt innan man fått kontaktmyndighetens motiverade slutsats om MKB-beskrivningen.

5.4 Preliminär tidtabell

Den preliminära tidsplanen för delgeneralplaneringen och dess koppling till MKB-förfarandet.

5.5 Kontaktuppgifter

Planläggare:

Kaustby kommun

Kappelintie 13
69600 Kaustby

Teknisk direktör

Ilkka Närhi

+358 40 769 8668

ilkka.narhi@kaustinen.fi

Karleby stad

Salutorget 5, PB 43
67100 Karleby

Stadsplaneringschef

Päivi Cainberg

+358 44 780 9364

paivi.cainberg@kokkola.fi

Generalplanarkitekt

Teea Uusimäki

+358 44 780 9375

teea.uusimaki@kokkola.fi

Kronoby kommun

Säbråvägen 2
68500 Kronoby

Teknisk direktör

Patricia Svarvar

+358 40 714 2187

patricia.svarvar@kronoby.fi

Planläggare

Dan Stenlund

+358 50 562 4924

dan.stenlund@kronoby.fi

Plankonsult:

Plandea Oy

Vasavägen 6
67100 Karleby

Projektschef

Minna Vesisenaho

+358 50 537 4491

minna.vesisenaho@plandea.fi

Planens utarbetare, YKS 691

Ville Vihanta

+358 50 590 6214

ville.vihanta@plandea.fi

Aktör:

Keliber Technology Oy

Toholammintie 496

69600 Kaustby

Jaakko Saukkoriipi

Senior Manager, Environment

+358 50 439 0122

jaakko.saukkoriipi@sibanyestillwater.com

Lea Nikupeteri

Environmental Engineer

+ 358 40 839 6263

lea.nikupeteri@sibanyestillwater.com

